

объемных показателей щитовидной железы установлены достоверно большие значения или тенденции к большим значениям у мужчин по сравнению с женщинами аналогичных возрастных групп.

Ключевые слова: объем щитовидной железы, площадь продольного сечения, сонографическое исследование.

Стаття надійшла 6.10.2014 р.

lobe of the thyroid gland. Most thyroid volume indicators set significantly higher value or tendency to higher values in men compared to women of similar age groups.

Key words: thyroid volume, the area of the longitudinal section, sonographic study.

Рецензент Гунас І.В.

УДК 612.014.5-053.81:616.53-002.25-08

О. Є. Масвський, І. М. Макарчук
Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова, м. Вінниця

ОБХВАТНІ РОЗМІРИ ТІЛА У ЗДОРОВИХ ТА ХВОРИХ НА ВУГРОВУ ХВОРОБУ ЮНАКІВ ТА ДІВЧАТ ПОДІЛЛЯ

В статті описані відмінності обхватних розмірів тіла між здоровими і хворими на вугрову хворобу юнаками або дівчатами загальних груп і мезоморфного соматотипу. Доведено, що практично всі досліджувані розміри мають більші значення у хворих на вугрову хворобу юнаків і дівчат порівняно із здоровими досліджуваними аналогічної статі. Встановлені гендерні відмінності обхватних розмірів тіла для більшості параметрів – більші розміри у здорових та хворих на вугрову хворобу юнаків.

Ключові слова: обхватні розміри тіла, соматотип, юнаки, дівчата, вугрова хвороба.

Робота є НДР «Розробка нормативних критеріїв здоров'я різних вікових та статевих груп населення на основі вивчення антропогенетичних та фізіологічних характеристик організму з метою визначення маркерів мультифакторіальних захворювань», номер держреєстрації: 0103U008992.

Численні дослідження клініко-конституціональних особливостей перебігу соматичних захворювань доводять, що в рамках кожного конституціонального типу визначається характерний профіль патокінеза патологічних процесів і станів, що має значуще діагностичне, терапевтичне та прогностичне значення [3, 4]. Соматотип багатьма антропологами розглядається як "дзеркало обмінних процесів", тому вивчення зв'язків клінічних проявів полігенних і мультифакторіальних дерматозів з конституціональними особливостями людини є, безумовно, обґрунтованим і перспективним [1, 5, 6]. Термін «вугрова хвороба» вказує на те, що виникнення висипань на шкірі є наслідком зміни стану всього організму й вимагає застосування інтегрального антропологічного підходу в оцінці прогнозів ризику і подальшого перебігу захворювання [2, 6].

Клінічні дослідження, переважно зарубіжних авторів, показують, що у представників різних етнічних груп має місце диференційований характер виникнення вугрової хвороби, важкості перебігу процесу, формування ускладнень, і ефективності лікувально-профілактичних заходів [9, 10, 11]. Вищевикладене скеровує на вивчення функціонального стану шкіри здорових та хворих на вугрову хворобу (акне) юнаків і дівчат з обов'язковим урахуванням будови тіла та приналежністю до того чи іншого етносу [5].

Метою роботи було встановлення відмінності обхватних розмірів тіла у здорових і хворих на вугрову хворобу юнаків або дівчат загалом і мезоморфного соматотипу.

Матеріал та методи дослідження. Здійснено клініко-лабораторне й антропологічне обстеження 84 хворих на вугрову хворобу юнаків і 116 хворих дівчат Подільського регіону України. Отримані результати співставлені із даними антропо-соматотипологічного обстеження 150 практично здорових юнаків і 160 дівчат аналогічного віку й регіону проживання із банку даних науково-дослідного центру Вінницького національного медичного університету імені М.І. Пирогова.

Використані наступні методи дослідження: загально-клінічні – для верифікації діагнозу вугрової хвороби; антропометрія за методикою В.В. Бунака у модифікації П.П. Шапаренка [7]; визначення соматотипу за методикою J. Carter і V. Heath [8]; статистична обробка отриманих результатів проведена в ліцензійному статистичному пакеті "STATISTICA 6.0" з використанням параметричних і непараметричних методів.

Встановлено наступне розподілення соматотипів серед юнаків і дівчат: мезоморфи – відповідно 70 і 39 здорових, 49 і 46 хворих загальних груп; екторморфи – відповідно 21 і 38 здорових, 13 і 24 хворих загальних груп; ектомезоморфи – відповідно 33 і 20 здорових, 4 і 8 хворих загальних груп; ендомезоморфи – відповідно 9 і 24 здорових, 13 і 12 хворих загальних груп; представники середнього проміжного соматотипу – відповідно 17 і 32 здорових, 5 і 26 хворих загальних груп; ендоморфів – лише 7 серед здорових дівчат. При розподілі хворих легкий, середній ступені вугрової хвороби встановлено наступне розподілення соматотипів серед юнаків і

дівчат: мезоморфи – відповідно 27 і 26 легкий ступінь, 15 і 17 середній ступінь; ектоморфи – відповідно 6 і 16 легкий ступінь, 5 і 7 середній ступінь; ектомезоморфи – відповідно 1 і 4 легкий ступінь, 3 і 3 середній ступінь; ендомезоморфи – відповідно 4 і 9 легкий ступінь, 7 і 3 середній ступінь; представники середнього проміжного соматотипу – відповідно 4 і 17 легкий ступінь, 1 і 9 середній ступінь. Що власне пояснює те, що для подальшого аналізу, нами при розподілі на соматотипи були розглянуті лише представники мезоморфного соматотипу.

Результати дослідження та їх обговорення. Встановлено, що середнє значення обхвату плеча при максимальній напрузі у здорових і хворих на вугрову хворобу юнаків і дівчат становить: для здорових юнаків загалом – $31,59 \pm 2,46$ см; для здорових юнаків мезоморфів – $32,74 \pm 1,86$ см; для хворих юнаків загалом – $32,27 \pm 3,00$ см; для хворих юнаків мезоморфів – $33,15 \pm 2,75$ см; для хворих юнаків із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $32,48 \pm 3,15$ см та $32,05 \pm 3,22$ см; для хворих юнаків мезоморфів із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $33,06 \pm 2,92$ см та $33,67 \pm 2,97$ см; для здорових дівчат загалом – $26,48 \pm 2,37$ см; для здорових дівчат мезоморфів – $28,15 \pm 2,05$ см; для хворих дівчат загалом – $27,00 \pm 2,67$ см; для хворих дівчат мезоморфів – $28,53 \pm 2,64$ см; для хворих дівчат із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $27,02 \pm 2,79$ см та $26,87 \pm 2,59$ см; для хворих дівчат мезоморфів із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $28,63 \pm 3,18$ см та $28,34 \pm 1,92$ см.

У здорових юнаків без урахування соматотипу відмічається тенденція ($p=0,062-0,065$) до менших значень обхвату плеча при максимальній напрузі порівняно із хворими юнаками загальної групи та із легким ступенем важкості вугрової хвороби. Обхват плеча при максимальній напрузі без урахування соматотипу та у представників мезоморфного соматотипу статистично значуще ($p<0,001$) більший як у здорових, так і хворих юнаків загалом та із різними ступенями важкості вугревої хвороби порівняно із дівчатами відповідних груп.

Середнє значення обхвату плеча у розслабленому стані у здорових і хворих на вугрову хворобу юнаків і дівчат становить: для здорових юнаків загалом – $28,42 \pm 2,23$ см; для здорових юнаків мезоморфів – $29,45 \pm 1,80$ см; для хворих юнаків загалом – $29,83 \pm 2,75$ см; для хворих юнаків мезоморфів – $30,51 \pm 2,53$ см; для хворих юнаків із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $29,87 \pm 3,04$ см та $29,65 \pm 2,75$ см; для хворих юнаків мезоморфів із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $30,35 \pm 2,85$ см та $30,87 \pm 2,33$ см; для здорових дівчат загалом – $25,01 \pm 2,30$ см; для здорових дівчат мезоморфів – $26,72 \pm 2,03$ см; для хворих дівчат загалом – $25,95 \pm 2,61$ см; для хворих дівчат мезоморфів – $27,47 \pm 2,55$ см; для хворих дівчат із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $25,94 \pm 2,77$ см та $25,85 \pm 2,45$ см; для хворих дівчат мезоморфів із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $27,72 \pm 2,88$ см та $27,06 \pm 2,21$ см.

У здорових юнаків або дівчат без урахування соматотипу встановлені достовірно більші ($p<0,01-0,001$) значення обхвату плеча у розслабленому стані порівняно із відповідними групами хворих юнаків або дівчат загалом та з різними ступенями важкості вугревої хвороби. У здорових юнаків мезоморфного соматотипу встановлено достовірно менші ($p<0,05$) значення обхвату плеча у розслабленому стані порівняно із хворими юнаками загальної групи та із середнім ступенем важкості акне. Обхват плеча у розслабленому стані без урахування соматотипу та у представників мезоморфного соматотипу статистично значуще ($p<0,001$) більший як у здорових, так і хворих юнаків загалом та із різними ступенями важкості вугревої хвороби порівняно із дівчатами відповідних груп.

Середнє значення обхвату передпліччя в верхній частині у здорових і хворих на вугрову хворобу юнаків і дівчат становить: для здорових юнаків загалом – $26,54 \pm 1,70$ см; для здорових юнаків мезоморфів – $27,14 \pm 1,66$ см; для хворих юнаків загалом – $27,00 \pm 1,67$ см; для хворих юнаків мезоморфів – $27,42 \pm 1,59$ см; для хворих юнаків із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $27,02 \pm 1,75$ см та $26,95 \pm 1,71$ см; для хворих юнаків мезоморфів із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $27,30 \pm 1,81$ см та $27,73 \pm 1,22$ см; для здорових дівчат загалом – $22,99 \pm 1,50$ см; для здорових дівчат мезоморфів – $23,92 \pm 1,60$ см; для хворих дівчат загалом – $23,49 \pm 1,68$ см; для хворих дівчат мезоморфів – $24,39 \pm 1,62$ см; для хворих дівчат із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $23,40 \pm 1,79$ см та $23,67 \pm 1,57$ см; для хворих дівчат мезоморфів із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $24,44 \pm 1,97$ см та $24,44 \pm 1,10$ см.

У здорових юнаків без урахування соматотипу встановлено достовірно менші ($p<0,05$) значення обхвату передпліччя в верхній частині порівняно із хворими юнаками загалом. У здорових дівчат без урахування соматотипу визначено достовірно менші ($p<0,01$) значення

обхвату передпліччя в верхній частині порівняно із відповідними групами хворих дівчат загалом та із середнім ступенем важкості вугрової хвороби. Обхват передпліччя в верхній частині без урахування соматотипу та у представників мезоморфного соматотипу статистично значуще ($p < 0,001$) більший як у здорових, так і хворих юнаків загалом та із різними ступенями важкості вугревої хвороби порівняно із дівчатами відповідних груп.

Середнє значення обхвату передпліччя в нижній частині у здорових і хворих на вугрову хворобу юнаків і дівчат загалом дорівнює: для здорових юнаків загалом – $17,28 \pm 1,04$ см; для здорових юнаків мезоморфів – $17,64 \pm 0,94$ см; для хворих юнаків загалом – $16,93 \pm 0,85$ см; для хворих юнаків мезоморфів – $17,05 \pm 0,85$ см; для хворих юнаків із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $16,91 \pm 0,84$ см та $16,94 \pm 0,83$ см; для хворих юнаків мезоморфів із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $16,94 \pm 0,85$ см та $17,27 \pm 0,62$ см; для здорових дівчат загалом – $15,45 \pm 0,94$ см; для здорових дівчат мезоморфів – $15,84 \pm 0,84$ см; для хворих дівчат загалом – $15,11 \pm 0,83$ см; для хворих дівчат мезоморфів – $15,39 \pm 0,81$ см; для хворих дівчат із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $15,02 \pm 0,86$ см та $15,28 \pm 0,81$ см; для хворих дівчат мезоморфів із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $15,25 \pm 0,87$ см та $15,62 \pm 0,72$ см.

У здорових юнаків або дівчат мезоморфів та без урахування соматотипу встановлені достовірно більші ($p < 0,01-0,001$) значення обхвату передпліччя в нижній частині порівняно із відповідними групами хворих юнаків або дівчат загалом та із легким ступенем важкості акне. Обхват передпліччя в нижній частині без урахування соматотипу та у представників мезоморфного соматотипу статистично значуще ($p < 0,001$) більший як у здорових, так і хворих юнаків загалом та із різними ступенями важкості вугревої хвороби порівняно із дівчатами відповідних груп.

Середнє значення обхвату стегна у здорових і хворих на вугрову хворобу юнаків і дівчат загалом дорівнює: для здорових юнаків загалом – $52,06 \pm 3,57$ см; для здорових юнаків мезоморфів – $53,95 \pm 3,01$ см; для хворих юнаків загалом – $52,48 \pm 4,57$ см; для хворих юнаків мезоморфів – $53,65 \pm 4,25$ см; для хворих юнаків із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $52,46 \pm 4,84$ см та $52,84 \pm 4,91$ см; для хворих юнаків мезоморфів із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $53,37 \pm 4,46$ см та $55,07 \pm 4,45$ см; для здорових дівчат загалом – $51,85 \pm 3,71$ см; для здорових дівчат мезоморфів – $53,30 \pm 3,41$ см; для хворих дівчат загалом – $52,86 \pm 4,49$ см; для хворих дівчат мезоморфів – $55,16 \pm 3,80$ см; для хворих дівчат із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $52,88 \pm 4,83$ см та $52,78 \pm 4,10$ см; для хворих дівчат мезоморфів із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $55,60 \pm 4,06$ см та $54,88 \pm 3,55$ см.

У хворих дівчат без урахування соматотипу встановлено достовірно більше ($p < 0,05$) значення обхвату стегна порівняно із здоровими дівчатами. У здорових дівчат мезоморфного соматотипу визначені достовірно менші ($p < 0,05-0,01$) значення зазначеного розміру порівняно із хворими дівчатами загалом та із легким ступенем важкості вугрової хвороби. Обхват стегна у представників мезоморфного соматотипу статистично значуще ($p < 0,05-0,01$) більший у хворих юнаків загалом та із легким ступенем важкості вугревої хвороби порівняно із дівчатами відповідних груп.

Середнє значення обхвату гомілки в верхній частині у здорових і хворих на вугрову хворобу юнаків і дівчат загалом становить: для здорових юнаків загалом – $35,73 \pm 2,43$ см; для здорових юнаків мезоморфів – $36,99 \pm 1,73$ см; для хворих юнаків загалом – $36,24 \pm 3,64$ см; для хворих юнаків мезоморфів – $37,18 \pm 3,56$ см; для хворих юнаків із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $36,14 \pm 4,05$ см та $36,42 \pm 3,59$ см; для хворих юнаків мезоморфів із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $37,07 \pm 3,64$ см та $37,40 \pm 4,24$ см; для здорових дівчат загалом – $34,32 \pm 2,11$ см; для здорових дівчат мезоморфів – $35,51 \pm 1,75$ см; для хворих дівчат загалом – $34,89 \pm 2,98$ см; для хворих дівчат мезоморфів – $36,34 \pm 2,45$ см; для хворих дівчат із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $34,63 \pm 3,19$ см та $35,27 \pm 2,71$ см; для хворих дівчат мезоморфів із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $36,27 \pm 2,66$ см та $36,56 \pm 2,30$ см.

Встановлено, що у здорових дівчат без урахування соматотипу відмічається тенденція ($p = 0,066-0,072$) до менших значень обхвату гомілки в верхній частині порівняно із хворими дівчатами загальної групи та із середнім ступенем важкості вугрової хвороби. Обхват гомілки в верхній частині без урахування соматотипу статистично значуще ($p < 0,01-0,001$) більший як у здорових, так і хворих юнаків загалом та має тенденцію ($p = 0,061$) до більших значень у юнаків із легким ступенем важкості акне порівняно із дівчатами відповідних груп. У здорових або хворих загальної групи юнаків

мезоморфного соматотипу обхват гомілки в верхній частині достовірно ($p < 0,001$) більший або має тенденцію ($p = 0,056$) до більших його значень порівняно із дівчатами відповідних груп.

Середнє значення обхвату гомілки в нижній частині у здорових і хворих на вугрову хворобу юнаків і дівчат загалом дорівнює: для здорових юнаків загалом – $23,28 \pm 1,50$ см; для здорових юнаків мезоморфів – $23,75 \pm 1,38$ см; для хворих юнаків загалом – $23,83 \pm 1,54$ см; для хворих юнаків мезоморфів – $24,16 \pm 1,44$ см; для хворих юнаків із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $23,67 \pm 1,81$ см та $23,96 \pm 1,30$ см; для хворих юнаків мезоморфів із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $24,00 \pm 1,61$ см та $24,37 \pm 1,33$ см; для здорових дівчат загалом – $22,31 \pm 1,62$ см; для здорових дівчат мезоморфів – $23,15 \pm 1,43$ см; для хворих дівчат загалом – $22,44 \pm 1,52$ см; для хворих дівчат мезоморфів – $22,87 \pm 1,57$ см; для хворих дівчат із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $22,38 \pm 1,59$ см та $22,56 \pm 1,44$ см; для хворих дівчат мезоморфів із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $22,81 \pm 1,76$ см та $23,06 \pm 1,34$ см.

У здорових юнаків без урахування соматотипу відмічаються статистично значуще ($p < 0,05-0,01$) більші значення обхвату гомілки в нижній частині порівняно із хворими юнаками загальної групи та із середнім ступенем важкості вугрової хвороби. Обхват гомілки в нижній частині без урахування соматотипу та у представників мезоморфного соматотипу статистично значуще ($p < 0,01-0,001$) більший як у здорових, так і хворих юнаків загалом та із різними ступенями важкості вугрової хвороби порівняно із дівчатами відповідних груп.

Середнє значення обхвату шиї у здорових і хворих на вугрову хворобу юнаків і дівчат загалом дорівнює: для здорових юнаків загалом – $36,96 \pm 1,85$ см; для здорових юнаків мезоморфів – $37,33 \pm 1,74$ см; для хворих юнаків загалом – $37,20 \pm 2,04$ см; для хворих юнаків мезоморфів – $37,41 \pm 2,16$ см; для хворих юнаків із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $37,06 \pm 2,22$ см та $37,21 \pm 1,96$ см; для хворих юнаків мезоморфів із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $37,35 \pm 2,43$ см та $37,27 \pm 1,99$ см; для здорових дівчат загалом – $31,36 \pm 1,43$ см; для здорових дівчат мезоморфів – $31,68 \pm 1,43$ см; для хворих дівчат загалом – $31,40 \pm 1,95$ см; для хворих дівчат мезоморфів – $31,88 \pm 1,74$ см; для хворих дівчат із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $31,46 \pm 1,78$ см та $31,27 \pm 2,35$ см; для хворих дівчат мезоморфів із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $32,12 \pm 1,70$ см та $31,59 \pm 1,94$ см.

Величина обхвату шиї без урахування соматотипу та у представників мезоморфного соматотипу статистично значуще ($p < 0,001$) більша як у здорових, так і хворих юнаків загалом та із різними ступенями важкості вугрової хвороби порівняно із дівчатами відповідних груп.

Середнє значення обхвату талії у здорових і хворих на вугрову хворобу юнаків і дівчат загалом дорівнює: для здорових юнаків загалом – $74,88 \pm 4,55$ см; для здорових юнаків мезоморфів – $76,29 \pm 4,54$ см; для хворих юнаків загалом – $75,09 \pm 6,52$ см; для хворих юнаків мезоморфів – $76,69 \pm 5,95$ см; для хворих юнаків із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $75,46 \pm 7,05$ см та $74,97 \pm 6,58$ см; для хворих юнаків мезоморфів із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $76,83 \pm 6,58$ см та $77,37 \pm 5,25$ см; для здорових дівчат загалом – $65,70 \pm 4,75$ см; для здорових дівчат мезоморфів – $67,60 \pm 4,53$ см; для хворих дівчат загалом – $66,34 \pm 5,53$ см; для хворих дівчат мезоморфів – $66,30 \pm 6,23$ см; для хворих дівчат із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $66,59 \pm 6,12$ см та $66,04 \pm 4,64$ см; для хворих дівчат мезоморфів із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $69,58 \pm 7,06$ см та $67,12 \pm 4,83$ см.

Значення обхвату талії без урахування соматотипу та у представників мезоморфного соматотипу статистично значуще ($p < 0,001$) більше як у здорових, так і хворих юнаків загалом та із різними ступенями важкості вугрової хвороби порівняно із дівчатами відповідних груп.

Середнє значення обхвату стегон у здорових і хворих на вугрову хворобу юнаків і дівчат загалом дорівнює: для здорових юнаків загалом – $93,34 \pm 5,02$ см; для здорових юнаків мезоморфів – $95,01 \pm 3,84$ см; для хворих юнаків загалом – $89,90 \pm 7,35$ см; для хворих юнаків мезоморфів – $91,39 \pm 7,50$ см; для хворих юнаків із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $90,42 \pm 7,88$ см та середнім $90,40 \pm 7,43$ см; для хворих юнаків мезоморфів із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $91,44 \pm 7,65$ см та $93,27 \pm 7,47$ см; для здорових дівчат загалом – $91,56 \pm 5,71$ см; для здорових дівчат мезоморфів – $94,60 \pm 5,03$ см; для хворих дівчат загалом – $90,40 \pm 6,98$ см; для хворих дівчат мезоморфів – $93,81 \pm 8,38$ см; для хворих дівчат із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $90,97 \pm 7,21$ см та $89,45 \pm 6,92$ см; для хворих дівчат мезоморфів із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $93,81 \pm 8,38$ см та $93,50 \pm 5,27$ см.

У здорових юнаків без урахування соматотипу визначено достовірно більше ($p < 0,01$) значення обхвату стегон порівняно із відповідними групами хворих юнаків загалом та з усіма ступенями

важкості вугрової хвороби. У здорових дівчат без урахування соматотипу обхват стегон має тенденцію ($p=0,065$) до більших значень порівняно із відповідною групою дівчат із середнім ступенем важкості акне. У здорових юнаків мезоморфного соматотипу визначено достовірно більше ($p<0,01-0,001$) значення обхвату стегон порівняно із відповідними групами хворих юнаків загалом та із легким ступенем важкості захворювання. Величина обхвату стегон без урахування соматотипу статистично значуще ($p<0,01$) більша у здорових юнаків порівняно із дівчатами відповідної групи.

Середнє значення обхвату кисті у здорових і хворих на вугрову хворобу юнаків і дівчат загалом дорівнює: для здорових юнаків загалом – $21,47\pm 1,17$ см; для здорових юнаків мезоморфів – $21,67\pm 1,08$ см; для хворих юнаків загалом – $20,72\pm 1,33$ см; для хворих юнаків мезоморфів – $20,72\pm 1,27$ см; для хворих юнаків із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $20,60\pm 1,45$ см та $20,79\pm 1,24$ см; для хворих юнаків мезоморфів із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $20,52\pm 1,38$ см та $20,93\pm 1,05$ см; для здорових дівчат загалом – $18,33\pm 1,08$ см; для здорових дівчат мезоморфів – $18,59\pm 1,21$ см; для хворих дівчат загалом – $17,90\pm 0,97$ см; для хворих дівчат мезоморфів – $17,90\pm 0,95$ см; для хворих дівчат із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $17,88\pm 0,97$ см та $17,92\pm 1,03$ см; для хворих дівчат мезоморфів із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $17,79\pm 1,01$ см та $18,00\pm 0,90$ см.

У здорових юнаків або дівчат мезоморфів та без урахування соматотипу встановлені достовірно більші ($p<0,01-0,001$) значення обхвату кисті порівняно із відповідними групами хворих юнаків або дівчат загалом та з усіма ступенями важкості акне у юнаків та легким ступенем важкості захворювання у дівчат. Обхват кисті без урахування соматотипу та у представників мезоморфного соматотипу статистично значуще ($p<0,001$) більший як у здорових, так і хворих юнаків загалом та із різними ступенями важкості вугрової хвороби порівняно із дівчатами відповідних груп.

Середнє значення обхвату стопи у здорових і хворих на вугрову хворобу юнаків і дівчат загалом дорівнює: для здорових юнаків загалом – $25,16\pm 1,60$ см; для здорових юнаків мезоморфів – $25,48\pm 1,48$ см; для хворих юнаків загалом – $24,90\pm 1,37$ см; для хворих юнаків мезоморфів – $25,18\pm 1,29$ см; для хворих юнаків загалом із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $24,79\pm 1,47$ см та $25,02\pm 1,17$ см; для хворих юнаків мезоморфів із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $25,15\pm 1,35$ см та $25,27\pm 1,03$ см; для здорових дівчат загалом – $22,45\pm 1,20$ см; для здорових дівчат мезоморфів – $22,61\pm 1,15$ см; для хворих дівчат загалом – $22,59\pm 1,18$ см; для хворих дівчат мезоморфів – $22,79\pm 1,24$ см; для хворих дівчат із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $22,50\pm 1,17$ см та $22,76\pm 1,25$ см; для хворих дівчат мезоморфів із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $22,65\pm 1,35$ см та $23,12\pm 1,07$ см.

Обхват стопи без урахування соматотипу та у представників мезоморфного соматотипу статистично значуще ($p<0,001$) більший як у здорових, так і хворих юнаків загалом та із різними ступенями важкості вугрової хвороби порівняно із дівчатами відповідних груп.

Середнє значення обхвату грудної клітки при глибокому вдиху у здорових і хворих на вугрову хворобу юнаків і дівчат загалом становить: для здорових юнаків загалом – $96,62\pm 5,92$ см; для здорових юнаків мезоморфів – $98,45\pm 4,91$ см; для хворих юнаків загалом – $99,76\pm 6,74$ см; для хворих юнаків мезоморфів – $100,8\pm 7,10$ см; для хворих юнаків із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $100,1\pm 7,80$ см та $99,50\pm 5,92$ см; для хворих юнаків мезоморфів із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $101,2\pm 8,10$ см та $100,8\pm 6,00$ см; для здорових дівчат загалом – $86,23\pm 6,48$ см; для здорових дівчат мезоморфів – $85,94\pm 7,11$ см; для хворих дівчат загалом – $89,93\pm 5,28$ см; для хворих дівчат мезоморфів – $91,80\pm 5,96$ см; для хворих дівчат із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $90,08\pm 5,43$ см та $89,62\pm 5,36$ см; для хворих дівчат мезоморфів із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $92,48\pm 6,33$ см та $90,97\pm 5,87$ см.

Встановлено, що у здорових юнаків або дівчат мезоморфів та без урахування соматотипу достовірно менші ($p<0,01-0,001$) значення обхвату грудної клітки при глибокому вдиху порівняно із відповідними групами хворих юнаків або дівчат загалом та з різними ступенями важкості акне. Обхват грудної клітки при глибокому вдиху без урахування соматотипу та у представників мезоморфного соматотипу статистично значуще ($p<0,001$) більший як у здорових, так і хворих юнаків загалом та із різними ступенями важкості вугрової хвороби порівняно із дівчатами відповідних груп.

Середнє значення обхвату грудної клітки при глибокому видиху у здорових і хворих на вугрову хворобу юнаків і дівчат загалом дорівнює: для здорових юнаків загалом – $88,84\pm 5,85$ см; для здорових юнаків мезоморфів – $90,40\pm 5,09$ см; для хворих юнаків загалом – $89,41\pm 6,35$ см; для хворих юнаків мезоморфів – $90,61\pm 6,46$ см; для хворих юнаків із легким і середнім ступенем

важкості захворювання – відповідно $89,58 \pm 6,87$ см та $89,42 \pm 6,43$ см; для хворих юнаків мезоморфів із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $90,44 \pm 7,47$ см та $91,87 \pm 5,25$ см; для здорових дівчат загалом – $79,20 \pm 6,22$ см; для здорових дівчат мезоморфів – $78,84 \pm 6,42$ см; для хворих дівчат загалом – $80,69 \pm 5,31$ см; для хворих дівчат мезоморфів – $82,48 \pm 6,11$ см; для хворих дівчат із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $80,65 \pm 5,65$ см та $80,90 \pm 4,98$ см; для хворих дівчат мезоморфів із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $82,96 \pm 6,69$ см та $82,24 \pm 5,71$ см.

Встановлено, що у здорових дівчат без урахування соматотипу значення обхвату грудної клітки при глибокому видиху достовірно менше ($p < 0,05$) порівняно із хворими дівчатами загалом. Встановлено, що у здорових дівчат мезоморфів значення обхвату грудної клітки при глибокому видиху достовірно менше ($p < 0,05$) порівняно із хворими дівчатами загалом та із легким ступенем важкості вугрової хвороби. Обхват грудної клітки при глибокому видиху без урахування соматотипу та у представників мезоморфного соматотипу статистично значуще ($p < 0,001$) більший як у здорових, так і хворих юнаків загалом та із різними ступенями важкості вугрової хвороби порівняно із дівчатами відповідних груп.

Середнє значення обхвату грудної клітки при паузі у здорових і хворих на вугрову хворобу юнаків і дівчат загалом дорівнює: для здорових юнаків загалом – $91,48 \pm 5,87$ см ; для здорових юнаків мезоморфів – $93,34 \pm 4,91$ см; для хворих юнаків загалом – $93,96 \pm 6,48$ см; для хворих юнаків мезоморфів – $95,16 \pm 6,41$ см; для хворих юнаків із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $94,17 \pm 7,52$ см та $93,47 \pm 5,56$ см; для хворих юнаків мезоморфів із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $95,24 \pm 7,84$ см та $95,20 \pm 4,28$ см; для здорових дівчат загалом – $81,72 \pm 6,21$ см; для здорових дівчат мезоморфів – $81,50 \pm 6,72$ см; для хворих дівчат загалом – $84,81 \pm 5,35$ см; для хворих дівчат мезоморфів – $86,90 \pm 5,93$ см; для хворих дівчат із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $84,81 \pm 5,73$ см та $84,78 \pm 4,92$ см; для хворих дівчат мезоморфів із легким і середнім ступенем важкості захворювання – відповідно $87,58 \pm 6,46$ см та $85,97 \pm 5,52$ см.

Встановлено, що у здорових юнаків без урахування соматотипу значення обхвату грудної клітки при паузі достовірно менше ($p < 0,01$) або має тенденцію ($p = 0,071$) до менших значень порівняно із хворими юнаками загалом або із легким ступенем важкості акне. У здорових дівчат без урахування соматотипу та мезоморфного соматотипу зазначений розмір достовірно менший ($p < 0,01-0,001$) порівняно із хворими дівчатами загалом та з усіма ступенями важкості акне. У здорових юнаків мезоморфного соматотипу обхват грудної клітки при паузі має тенденцію ($p = 0,058$) до менших значень порівняно із хворими юнаками загалом. У здорових і хворих із різними ступенями важкості вугрової хвороби юнаків мезоморфного соматотипу та без урахування соматотипу встановлені достовірно більші ($p < 0,001$) значення обхвату грудної клітки при паузі порівняно із відповідними групами дівчат.

Таким чином, у здорових юнаків без урахування соматотипу встановлено достовірно ($p < 0,01-0,001$) менші та тенденції до менших значень обхвату плеча в напруженому та спокійному стані, передпліччя у верхній третині, гомілки у нижній третині, грудної клітини на вдиху і в спокійному стані, ніж у відповідних групах хворих юнаків. У здорових юнаків мезоморфів встановлені достовірно ($p < 0,01-0,001$) менші та тенденції до менших значень обхвату плеча в спокійному стані, грудної клітини на вдиху і в спокійному стані, ніж у відповідних групах хворих юнаків. Значення обхвату кисті, стегон та передпліччя у нижній третині як у здорових юнаків мезоморфного соматотипу, так і без урахування соматотипу достовірно ($p < 0,01-0,001$) більші порівняно із відповідними групами хворих юнаків загалом та із різними ступенями вугрової хвороби.

У здорових дівчат без урахування соматотипу встановлено достовірно ($p < 0,01-0,001$) менші та тенденції до менших значень обхвату стегна, плеча в спокійному стані, передпліччя у верхній третині, гомілки у верхній третині, грудної клітини на вдиху, видиху і в спокійному стані порівняно із відповідними групами хворих дівчат загалом та із різними ступенями акне. У здорових дівчат мезоморфного соматотипу встановлено достовірно ($p < 0,01-0,001$) менші та тенденції до менших значень обхвату стегна та грудної клітини на вдиху, видиху і в спокійному стані порівняно із відповідними групами хворих дівчат загалом та із різними ступенями акне. Обхват кисті та передпліччя у нижній третині у здорових дівчат мезоморфного соматотипу та без урахування соматотипу достовірно ($p < 0,05-0,001$) більші та мають тенденції до більших значень порівняно із відповідними групами хворих дівчат загалом та із різними ступенями вугрової хвороби. Крім того, у здорових дівчат без урахування соматотипу є тенденція ($p = 0,064$) до більшого значення обхвату стегон порівняно із хворими дівчатами із середнім ступенем важкості акне.

Встановлено, що більшість обхватних розмірів тіла має статистично значуще ($p < 0,001-0,05$) більші значення як у здорових, так і хворих юнаків без урахування соматотипу та мезоморфного соматотипу як загальної групи, так і з різними ступенями важкості вугрової хвороби порівняно із дівчатами відповідних груп. Лише у хворих дівчат мезоморфів загальної групи та легкого ступеню важкості вугрової хвороби визначено статистично значуще ($p < 0,01-0,05$) більше значення обхвату стегон порівняно із юнаками відповідних груп.

Висновки

1. Більша частина досліджуваних розмірів має більші значення у хворих на вугрову хворобу юнаків і дівчат. У хворих юнаків або дівчат мезоморфів при порівнянні із здоровими досліджуваними із мезоморфним соматотипом встановлена менша кількість достовірних відмінностей обхватних розмірів тіла порівняно із числом відмінностей серед хворих і здорових осіб без урахування соматотипу, що можливо пов'язано з меншим модифікуючим впливом на фенотипічні прояви вугрової хвороби мезоморфного соматотипу, порівняно з іншими соматотипами.
2. Для більшості обхватних розмірів тіла встановлені виражені статеві відмінності – достовірно більші значення досліджуваних розмірів у здорових і хворих юнаків загалом і представників мезоморфного соматотипу, а також із різними ступенями важкості вугрової хвороби порівняно із дівчатами відповідних груп.

Перспективи подальших досліджень полягають в тому, що отримані дані дозволять наблизити нас до розуміння взаємозалежностей морфофенотипічних особливостей організму з характером проявів акне.

Список літератури

1. Корнеева Е. А. Прогнозирование развития и профилактики угревой болезни на основании изучения роли наследственности и математическое моделирование: дис. ... канд. мед. наук / Е.А. Корнеева. – Донецк, - 1991.-136 с.
2. Новиков А. И. Клиническая и патоморфологическая характеристика угревой болезни / А.И. Новиков, В.А. Охлопков, А.В. Губарева [и др.] // Вестн. дерматологии и венерологии. - 2007. - №5. - С. 37-39.
3. Николаев В. Г. Изменчивость морфофункционального статуса человека в отечественной биомедицинской антропологии (сообщ. 1) / В. Т. Николаев // Сиб. мед. обозрение. – 2008. – № 3. – С. 49-52.
4. Николаев В. Г. Изменчивость морфофункционального статуса человека в отечественной биомедицинской антропологии (сообщ. 2) / В. Г. Николаев // Сиб. мед. обозрение. – 2008. – № 6. – С. 52-55.
5. Родин А. Ю. Перспективы соматических исследований в дерматологической практике / А. Ю. Родин, Н. А. Проскуракова // Мат. конф. «Инфекции, передаваемые половым путем и репродуктивное здоровье населения. Современные методы диагностики и лечения дерматозов». – Казань: Изд-во КГМУ, - 2013. – С. 127-129.
6. Юцковская Я. А. Опыт междисциплинарного подхода к терапии и косметологической реабилитации кожи пациентов с угревой болезнью / Я. А. Юцковская, А. Д. Юцковский, Е. В. Маслова [и др.] // Вестн. дерматологии и венерологии. – 2005. – №2. – С. 32-35.
7. Шапаренко П. П. Антропометрия / П. П. Шапаренко // – Вінниця, - 2000. – 71 с.
8. Carter J. Somatotyping – development and applications / J. Carter, B. Heath//Cambridge University Press, -1990.-504 p.
9. Callender V. D. Considerations for treating acne in ethnic skin / V.D. Callender // Cutis. – 2005. – Vol. 76, №2. –P. 19-23.
10. Toombs E. L. Cosmetics in the treatment of acne vulgaris / E. L. Toombs // Dermatol. Clin. – 2005. – Vol. 23, № 3. – P. 575-581.
11. Xu S. X. The familial risk of acne vulgaris in Chinese Hans – a case-control study / S.X. Xu, H.L. Wang, X. Fan [et al.] // J. Eur. Acad. Dermatol. Venereol. –2007. – Vol. 21, № 5. – P. 602-605.

Реферати

ОБХВАТНЫЕ РАЗМЕРЫ ТЕЛА У ЗДОРОВЫХ И БОЛЬНЫХ УГРЕВОЙ БОЛЕЗНЬЮ ЮНОШЕЙ И ДЕВУШЕК ПОДОЛЬЯ

Маевский А. Е., Макачук И. Н.

В статье описаны различия обхватных размеров тела между здоровыми и больными угревой болезнью юношами или девушками общих групп и мезоморфного соматотипа. Доказано, что практически все исследуемые размеры имеют большие значения у больных угревой болезнью юношей и девушек по сравнению со здоровыми исследуемыми аналогичного пола. Установлены гендерные различия обхватных размеров тела для большинства параметров – большие размеры у здоровых и больных угревой болезнью юношей.

Ключевые слова: обхватные размеры тела, соматотип, юноши, девушки, угревая болезнь.

Стаття надійшла 24.10.2014 р.

COMPARISON OF TRANSVERSE BODY SIZE BETWEEN HEALTHY AND PATIENTS WITH ACNE YOUNG BOYS AND GIRLS OF PODILLIA

Maevsky O. Ye, Makarchuk I. M.

This article describes the differences between the covering body size in healthy and diseased with acne boys or girls common groups and mesomorphic somatotype. Proved that almost all studied dimensions are more important in patients with acne boys and girls compared to healthy researched of similar sex. Established gender differences in covering body size for most parameters - larger in healthy and patients with acne boys.

Key words: the covering body size, somatotype, boys, girls, acne.

Рецензент Гунас І.В.